

U OVOM BROJU

Aktivnosti u cilju prevencije i suzbijanja trgovine ljudima u periodu april-jun 2016. godine

strana 1

Obeležavanje Međunarodnog dana nestale dece, 25. maja

strana 6

Regionalna konferencija „Zaštita žrtava trgovine ljudima – pristup zasnovan na pravima žrtava u praksi“

strana 7

Položaj žrtava trgovine ljudima u sudskom postupku 2015. godine

strana 9

Izveštaj Stejt Departmenta o trgovini ljudima- Republika Srbija

strana 10

U 48. broju ASTRA E-biltena predstavljene su najvažnije aktivnosti koje su u drugom tromesečju 2016. godine preduzeli državni i nevladini akteri u Republici Srbiji u cilju suzbijanja, prevencije i kažnjavanja trgovine ljudima. Zahvaljujemo se svima koji su nam pružili neophodne informacije i time doprineli kvalitetu ovog

izdanja. Pozivamo vas da i ubuduće šaljete svoje komentare, predloge i sugestije.

Pratite nas na:

Aktivnosti u cilju prevencije i suzbijanja trgovine ljudima u periodu april-jun 2016. godine

Organizacija Building and Wood Worker's International je organizovala seminar „**Osnaživanje žena i mladih: kampanja za veće učešće u sindikatima**“ od **4. do 7. aprila, u Beogradu**. Predstavnicu ASTRE je govorila na panelu koji se bavio migracijama, borbom protiv trgovine ljudima i radnom eksploatacijom na kome je predstavila podatke prikupljene putem ASTRA SOS telefona za žrtve trgovine ljudima. Učesnici seminara su imali priliku da čuju različita iskustva zemalja iz regiona u oblasti sprečavanja radne eksploatacije i zaštite radnih prava kroz sindikate. Pored ASTRE, u delu o radnoj eksploataciji, su govorili i predsednik Sindikata radnika građevinarstva, predstavnicu Autonomnog ženskog centra i član predstavništva Unije poslodavaca Srbije.

Predstavnicu ASTRE je učestvovala u šesnaestom sastanku **Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima na temu „Borba protiv trgovine ljudima u cilju prinude na vršenje krivičnih dela“** koji je održan **11-12. aprila, u Beču**. Ova konferencija, u organizaciji OEBS-a, zamišljena je kao

platforma za razgovor o dobrim praksama i nedostacima u suzbijanju niza nedozvoljenih aktivnosti koje ova vrsta eksploatacije podrazumeva. Učesnici su diskutovali o nacionalnim i međunarodnim izazovima kod krivičnog gonjenja ovih dela, kao i o pravima žrtava, identifikaciji i pomoći. Posebna pažnja bila je posvećena problemu trgovine decom jer su deca najosetljivija grupa kada se govori o prinudi na vršenje krivičnih dela.

ASTRINE vršnjačke edukatorke su održale **radionicu** u okviru **Mikser festivala** u

Beogradu, 21. aprila na kojoj su srednjoškolci i srednjoškolke mogli da čuju nešto više o preventivnim aktivnostima koje ASTRA sprovodi u cilju borbe protiv trgovine ljudima,

kao i o tome kako sami da prepoznaju rizične situacije i izbegnu ih. Na radionici su organizatorke Mikser festivala najavile i takmičarski deo ovog festivala u kome mladi mogu da dostave svoje likovne i literarne radove na teme rodne ravnopravnosti, trgovine ljudima i zaštite od različitih vrsta nasilja.

U Londonu je, 20-21. aprila, održana radionica „Proaktivna identifikacija i podrška žrtvama radne eksploatacije“, u sklopu projekta Pro-Act, koji sprovode Focus on Labour Exploitation -FLEX (Velika Britanija), FairWork (Holandija) i ADPARE (Rumunija). Učesnici radionice, među kojima je bila i predstavica ASTRE, su razgovarali o mogućim odgovorima na problem radne eksploatacije putem mehanizama Evropske unije i stvaranju strategija za proaktivnu identifikaciju i podršku žrtvama trgovine ljudima, kao i o načinima za njihovu implementaciju.

U Beogradu je, 22. aprila, predstavljeno istraživanje „Mapiranje usluge podrške za žene i devojčice koje su preživele nasilje u Jugoistočnoj Evropi“. Ovo istraživanje je do sada sprovedeno u sedam zemalja članica Saveta Evrope, uz podršku **UN WOMEN i Saveta Evrope**, sa ciljem da se analizira usklađenost prakse sa zahtevima Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju

U sklopu ASTRINOG programa „**Podrška žrtvama trgovine ljudima u sistemu socijalne zaštite – otkrivanje, procena potreba i planiranje podrške**“, akreditovanog odlukom Odbora za akreditaciju Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu u okviru **Programa mera i aktivnosti za stalno stručno usavršavanje stručnih radnika zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite**, organizovan je **dvodnevni trening** za predstavnike centara za socijalni rad iz cele Srbije, **u Beogradu, od 25. do 26. aprila**. Cilj programa je osposobljavanje zaposlenih za pružanje adekvatne pomoći žrtvama trgovine ljudima u okviru svoje nadležnosti kroz sticanje znanja i razumevanje fenomena trgovine ljudima; usvajanje veština za prepoznavanje (potencijalnih) žrtava trgovine ljudima; razvoj osetljivosti i sticanje znanja i veština za komunikaciju sa žrtvom; upoznavanje postojećih mehanizama za borbu protiv trgovine ljudima u Republici Srbiji i sagledavanje moguće saradnje; sticanje znanja i veština za procenu potreba i planiranje podrške žrtvi trgovine ljudima. Tokom dva dana oko 25 stručnih radnika i radnica zaposlenih u sistemu socijalne zaštite su imali priliku da prošire svoje znanje o fenomenu trgovine ljudima, indikatorima za identifikaciju žrtava trgovine ljudima i načinima njihove primene u sistemu socijalne zaštite. Takođe, prisutni su se upoznali i sa karakteristikama psihološke traume i mehanizmima preživljavanja traume kod žrtava trgovine ljudima, kao i veštinama komunikacije sa osobama koje su preživele ovu vrstu traume.

i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Istraživanje je u Srbiji sprovedeno u periodu od oktobra 2015. godine do marta 2016. godine, uz učešće 46 organizacija i fokusirano je na usluge SOS telefona, podrške žrtvama seksualnog nasilja, sigurnih kuća, podrške za decu svedoke, kriznih centara, programa za počiniocce nasilja i podrške tokom sudskih postupaka. Na kraju predstavljanja naglašen je poseban značaj ženskih nevladinih organizacija kada je u pitanju tema rodno zasnovanog nasilja, kao aktera koji su se najviše zalagali da se ovaj oblik nasilja ne tretira kao privatni problem.

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, UNICEF i UNHCR su, u saradnji sa Centrom za istraživanje i razvoj društva IDEAS, organizovali, **26. aprila, okrugli sto o nacrtu Standardnih operativnih procedura (SOP) za zaštitu dece**

izbeglica i migranata. Na okruglom stolu su predstavljene operativne procedure, kao i formalni proces donošenja odluke o najboljem interesu deteta i ostvarivanja zaštite dece izbeglica/migranata. Takođe, učesnici su mogli da čuju sa kojim izazovima i problemima su se različiti akteri suočavali u svom radu tokom izbegličke krize i pružanja pomoći i podrške deci migrantima.

Novosadski humanitarni centar i Terre des hommes organizovali su, u okviru projekta „Pomoć ugroženoj izbegličkoj deci i njihovim porodicama“, seminar „**Trgovina ljudima u izbegličkoj krizi**“ **9. maja u Beogradu**. Na seminaru se govorilo o opštim pojmovima trgovine ljudima, indikatorima za prepoznavanje

različitih oblika eksploatacije, kao i o mehanizmima za upućivanje žrtava trgovine ljudima. Predavačice iz organizacije Atina su poseban naglasak stavile na proces identifikacije žrtava trgovine ljudima u izbegličkoj krizi i ranjivost i rizike sa kojima se suočava izbeglička populacija tokom tranzita.

U cilju osnaživanja žena koje su preživele trgovinu ljudima, a koje imaju decu, ASTRA je, **14. i 21. maja**, organizovala **radionice za razvijanje i unapređivanje roditeljskih veština**. Cilj radionica je unapređivanje roditeljskih veština žrtava trgovine ljudima i razvijanje zdrave komunikacije sa decom. Klijentkinje su se upoznale sa načinima komunikacije koje bi trebalo da izbegavaju u odnosu sa decom kako bi se sprečili kasniji razvojni problemi. Takođe, učesnice su se upoznale sa osnovnim emocionalnim potrebama deteta i kako im izaći u susret, veštinom aktivnog slušanja, postavljanja pitanja, rešavanja problema razgovorom.

U **Pirotu** je **16. maja** održana **tribina „Zaustavite moderno ropstvo“** kao završna aktivnost projekta **„Stop trgovini ženama“**, koji je realizovalo udruženje **„Žene juga“** uz podršku Ambasade SAD-a u Srbiji. Na tribini su govorili Marjan Manojlović, inspektor

Već petu godinu za redom, **Međunarodni klub žena** organizuje neformalnu **aukciju torti**, koja se ove godine održala

19. maja u **Beogradu**. Sav prikupljeni novac od aukcije odlazi u humanitarne svrhe najugroženijim grupama u društvu. Ovoga puta, članice Međunarodnog kluba žena su odlučile da donacije ustupe organizaciji ASTRA koja će sprovesti program ekonomskog osnaživanja žena žrtava trgovine ljudima kroz različite radionice i treninge. ASTRA se zahvaljuje Međunarodnom klubu žena koje bezrezervno pružaju

pomoć i podršku onima kojima je potrebna, kao i svim individualnim donatorima koji su učestvovali u aukciji i kupili torte.

PU Pirot, Zorica Mršević, stručna saradnica Instituta društvenih nauka, Sanja Savić iz Centra za zaštitu žrtava trgovine ljudima i Katarina Ivanović iz ASTRE. Tribini su prisustvovali učenici i učenice srednjih škola, profesori građanskog vaspitanja, predstavnici organizacija civilnog društva i Centra

za socijalni rad koji su mogli da čuju kako različiti akteri pristupaju problemu trgovine ljudima u našoj zemlji. Još jedna od aktivnosti u sklopu istog projekta je bila **izložba literarnih i likovnih radova na temu trgovine ljudima**, koju su svi zainteresovani mogli da pogledaju u periodu **11-18. aprila**, a čiji cilj je bio da se mladi aktivno uključe u preventivne programe kojima se radi na sprečavanju trgovine ljudima.

Mreža Žene protiv nasilja, Autonomni ženski centar i Žene u crnom su organizovale **protest protiv femicida u Srbiji 18. maja** u Beogradu. Istog dana protest je održan i u Novom Sadu, Kraljevu, Kruševcu i Leskovcu. Cilj ovih akcija je bio da se 18.

maj proglasi Danom sećanja na ubijene žene-žrtve nasilja, kao i da se država pozove da preuzme odgovornost za sprečavanje zločina prema ženama. Da podsetimo, u roku od 72 sata, 16, 17. i 18. maja prošle godine, u Srbiji je ubijeno 7 žena. Ovi datumi bi trebalo da ostanu upamćeni kao dani masovnog zločina muškaraca prema ženama, sećanje na žene koje nisu više žive i opomena institucijama države da njihovo nepostupanje ili pogrešno postupanje žene plaćaju životima.

Koalicija prEUgovor predstavila je na **konferenciji za štampu 20.**

maja još jedan **nezavisni izveštaj o napretku Srbije u sprovođenju politika u oblastima pravosuđa i osnovnih ljudskih prava (Poglavlje 23) i slobode, bezbednosti i pravde (Poglavlje 24)** i ponudila niz preporuka za napredak u ovim poglavljima. Akcenat konferencije bio

je na pitanjima koja pokrivaju poglavlja 23 i 24, a koja su bila najvažnija u prethodnom šestomesečnom periodu, kao što su rodna neravnopravnost i borba protiv korupcije. Generalno, iako je zabeležen određeni napredak u pomenutim oblastima, u narednom

periodu država treba da uloži značajan napor kako bi preduzela sve planirane aktivnosti i mere, koje su navedene u akcionim planovima. ASTRA, kao članica koalicije prEUgovor i u sklopu svojih standardnih aktivnosti je pratila dešavanja i promene u polju borbe protiv trgovine ljudima, kao i ostvarivanje prava žrtava trgovine ljudima. Ceo prEUgovor izveštaj možete pročitati [ovde](#).

Grupa 484 i Praxis su 20. maja organizovali konferenciju „**Zaštita migranata i izbeglica od diskriminacije u kontekstu evropskih integracija Republike Srbije**“ u sklopu projekta „**PROACTION - Zaštita od diskriminacije tražilaca azila i dece bez pratnje u migracijama**“. Nakon

uvodnih izlaganja o odgovoru naše države na izbegličku krizu, u nastavku konferencije, predstavnici relevantnih državnih organa i organizacija civilnog društva iz zemlje i inostranstva diskutovali su o uspostavljenom sistemu primarnog prihvata migranata i izbeglica u periodu migrantsko-izbegličke krize. Uporedo, na drugom panelu su predstavnici Praxis-a govorili o slučajevima diskriminacije migranata i izbeglica, i rezultatima analize odluka prekršajnih sudova u pokrenutim prekršajnim postupcima.

Koalicija za monitoring prava deteta u Republici Srbiji, koju vodi Centar za prava deteta, je učestvovala na **pripremnoj sednici UN Komiteta za prava deteta**, u organizaciji Save the Children International **7. juna, u Ženevi**. Na sednici su članovi Koalicije, među kojima je bila i predstavnik ASTRE, predstavili najvažnije zaključke iz Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvenciji o pravima deteta u Republici Srbiji (2008-2014), kao i druga važna zapažanja u oblasti prava deteta. Koalicija koju čini 20 organizacija iz Srbije je posvećena ostvarivanju prava deteta i svim principima i pravima deteta sadržanim u Konvenciji o pravima deteta.

Konsultativni sastanak povodom izrade Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 održan je **10. juna** u Beogradu. Učesnici su imali priliku da se detaljnije upoznaju sa aktivnostima u vezi sa primenom Rezolucije 1325, a tema trgovine ljudima je zastupljena u delu Akcionog plana koji se bavi zaštitom sa posebnim ciljem unapređivanja normativnih uslova i institucionalnih

kapaciteta za dostupnu i delotvornu zaštitu žena. Aktivnost je formulisana kao „Unapređenje pravne zaštite i psiho-socijalne podrške devojkama i ženama žrtvama trgovine ljudima, posebno pripadnicama višestruko marginalizovanih i diskriminisanih grupa u konfliktu i postkonfliktnom oporavku društva, kriznim i vanrednim situacijama“, čiji su nosioci Nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima i Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima.

Ovogodišnji **Mikser festival** pod nazivom „Osetljivo društvo“ održan je od **8. do 12. juna, u Beogradu**. U sklopu programa „Ženijalno“, koji je bio je posvećen pitanjima rodne ravnopravnosti i položaja žena u našem društvu, organizovana je tribina **12. juna „Aktuelni problem trgovine ljudima u Srbiji i svetu“**, uz podršku UNITAS fonda. Ovom tribinom je obeležen *Svetski dan borbe protiv dečijeg rada*, kada su akteri koji se bave borbom protiv svih oblika eksploatacije govorili o velikom broju problema sa kojima se susreću u našoj zemlji u borbi protiv trgovine ljudima. Na tribini su učestvovali koordinator za borbu protiv trgovine ljudima, predstavnice Centra za zaštitu žrtava trgovine ljudima i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, ASTRE, Crvenog krsta, Međunarodne organizacije rada, kao i dizajner koji je učestvovao u izradi simbola Strategije protiv trgovine ljudima.

Na Zlatiboru je od **20. do 22. juna** održan sastanak organizacija članica **Mreže Žene protiv nasilja** u cilju dogovora o daljim zajedničkim aktivnostima za sprečavanje femicida. Sastanak je održan kao deo projekta „**Ustani za žene čiji se glas više ne čuje - ka efikasnijem utvrđivanju bezbednosnih rizika u cilju sprečavanja femicida**“ koji vode Autonomni ženski centar i Udruženje žena Peščanik iz Kruševca. Tokom trodnevnog sastanka učesnice su diskutovale o akcijama javnog zagovaranja za smanjenje femicida u

Srbiji, kampanji protiv femicida u Srbiji i SOS telefonima i licenciranju usluga organizacija civilnog društva. Takođe, žene su snimile i video materijal koji će se distribuirati različitim kanalima komunikacije kako bi se podigla svest javnosti o povećanom broju žena žrtava muškog nasilja.

Predstavnicu ASTRE je učestvovala kao govornica na **panel diskusiji „Šta nas očekuje po otvaranju Poglavlja 24“, 24. juna**, u organizaciji **Beogradskog centra za bezbednosnu politiku i Misije OEBS u Srbiji**. Prvi panel je bio delom posvećen očekivanim koristima za građane Srbije od primene ključnih reformi u Poglavlju 24 i glavnim pokazateljima napretka reformi i izazovima u njihovom sprovođenju, ali su se govornici, u svetlu odluke građana Velike Britanije da izađu iz EU, osvrnuli i šta posle ovakvog događaja. U drugom panelu govornici i govornice su diskutovali o očekivanjima građanskog društva u nastavku reformi i koja je uloga

nevladinih organizacija u tim reformama. Predstavnicu ASTRE je naglasila da su organizacije civilnog društva prve počele da se bave problemom trgovine ljudima u Srbiji i da se ova tema tiče svih građana jer je većina žrtava iz Srbije

i u našoj zemlji se najčešće dešava eksploatacija. Učesnici su mogli da čuju i da je trenutno saradnja države i OCD bolja nego kada su aktivnosti na suzbijanju trgovine ljudima počele, ali se kritike sistemskih propusta i dalje doživljavaju kao lični napad, a ne kao realna ocena stanja. Sprovođenje reformi iz Poglavlja 24 bi trebalo, uz donošenje nedostajućih zakona, pre svega da podstakne dosledniju primenu propisa u praksi.

Od 2012. godine ASTRA vodi Evropski broj za nestalu decu na teritoriji Srbije, kao deo mreže evropskih brojeva u 27 zemalja. Krajem 2015. godine je pokrenut proces **akreditacije 116 000 brojeva za nestalu decu, koji je ASTRA uspešno realizovala i ostvarila akreditaciju broja u Srbiji**. Akreditaciju je sprovedla organizacija Missing Children Europe i podrazumevala je standardizaciju i formalizaciju procedura rada i funkcionisanja ovog broja u cilju stvaranja efikasnog mehanizma potrage za nestalom decom, ali i prevencije nestanaka dece u Evropi. Nažalost, ispunjavanje uslova akreditacije i zadovoljavanje svih standarda za vođenje 116 000 broja i dalje ne znači da organizacija ASTRA može da pristupi fondovima Evropske unije i mreže evropskih brojeva za nestalu decu, što ostavlja malo prostora za napredak i podizanje vidljivosti ovog broja u našoj zemlji.

Putem ASTRA SOS telefona 011 785 00 00 za prvih šest meseci 2016. godine primljeno je 1700 poziva i identifikovano je 10 žrtava trgovine ljudima. Što se tiče Evropskog broja za nestalu decu 116 000 tokom ove godine primljeno je oko **400 poziva** u vezi sa različitim vrstama nestanaka i zabeleženo **19 prijava nestanaka dece** (9 devojčica i 10 dečaka).

Obeležavanje 25. maja - Međunarodnog dana nestale dece

I ove godine, ASTRA je, kao organizacija koja već četiri godine vodi Evropski broj za nestalu decu 116 000 u Srbiji, obeležila **Međunarodni dan nestale dece - 25. maj**. Povodom ovog datuma ASTRA je sprovedla **društveni eksperiment** koji možete pogledati na linku <https://www.youtube.com/watch?v=WAbrcXZuR8&feature=youtu.be>. Socijalni eksperiment pokazuje kako su dečaci i devojčice reagovali na poziv nepoznate osobe da krenu sa njom. S jedne strane deca su svesna da treba da budu oprezna u komunikaciji sa ljudima koje ne poznaju i da bi svaku odluku trebalo da provere sa roditeljima, ali isto tako, ukoliko im je ponuda dovoljno primamljiva, često i pristaju da odu sa nepoznatim osobama.

Takođe, 25. maja organizovana je **ulična akcija**, u Beogradu, za decu i odrasle kako bismo informisali građane/ke o postojanju i ulozi broja 116 000 u našoj zemlji, kao i o načinima prevencije različitih vrsta nestanaka dece. Ispisivanjem poruka u centru grada, skenuli smo pažnju na postojanje ovog problema u Srbiji, gde se, prema zvaničnim podacima, prijavi godišnje preko 700 nestanaka dece.

Putem broja 116 000 ASTRA je primila preko 1000 poziva i imala 67 prijava nestanaka dece (40 devojčica, 27 dečaka). Najveći broj prijavljenih nestanaka, jesu slučajevi dece koja su pobegla od kuće, a zatim slede roditeljske otmice i otmice od strane trećih lica, dok je tokom 2015. godine povećan broj migranata bez pratnje koji su se razdvojili od roditelja tokom izbegličke krize.

Veoma je bitno da svi građani znaju da i oni mogu da doprinosu efikasnoj potrazi za nestalom decom, tako što će pratiti fotografije i vesti o nestaloj deci na našoj Facebook stranici i sajtu, te prijaviti ukoliko imaju saznanja koja mogu pomoći da se neko dete pronađe i bezbedno vrati porodici. U toku je rad na inicijativi za uvođenje *child alert* sistema uzbuđivanja javnosti u specifičnim slučajevima nestale dece.

Više o broju 116 000 možete saznati na <http://www.astra.rs/evropski-broj-za-nestalu-decu/> i pratiti nas putem Facebook stranice <https://www.facebook.com/Evropski-broj-116000-za-nestalu-decu-u-Srbiji-347878525388160/> i aktivno se uključiti u potrage za nestalom decom.

Regionalna konferencija „Zaštita žrtava trgovine ljudima – pristup zasnovan na pravima žrtava u praksi“

Regionalna konferencija **„Zaštita žrtava trgovine ljudima – pristup zasnovan na pravima žrtava u praksi“**, koju je organizovala **ASTRA**, u partnerstvu sa organizacijama Međunarodni forum solidarnosti EMMAUS iz Bosne i Hercegovine, Centar za ženska prava iz Crne Gore, Otvorena porta – La Strada iz Makedonije i La strada International iz Holandije, održana je **1. i 2. juna 2016. godine** u Beogradu. Konferencija je organizovana u sklopu druge faze projekta „Balkans ACT (Against Crime of Trafficking) Now!“ koji je realizovan u prethodne četiri godine uz podršku Evropske unije (IPA CSF).

U okviru tri sesije, panelistkinje i panelisti su diskutovali o različitim aspektima zaštite žrtava i njihovom pristupu pravdi. Na samom početku istaknuto je da smo, i pored izgrađenog sistema, indikatora, matrica, svedoci znatno manjeg broja identifikovanih žrtava u celom regionu, čestog kršenja perioda refleksije, neadekvatnog smeštaja, nepostojanja programa reintegracije za žrtve trgovine ljudima. Naglašeno je da organizacije civilnog društva nisu u dovoljnoj meri uključene u proces identifikacije žrtava trgovine ljudima, a čak i kada jesu, nisu prisutne od samih početaka procesa. Postoji veliki broj socijalnih usluga za žrtve trgovine ljudima, ali im nisu dostupne.

U okviru prve sesije, koju je moderirala Suzanne Hoff (La Strada International), pravni stručnjaci iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije, ukazali su na glavne karakteristike položaja žrtava trgovine ljudima u sudskom, pre svega krivičnom postupku na osnovu rezultata praćenja suđenja i analize presuda za krivično delo trgovine ljudima i srodna krivična dela.

I dalje je teško procesuirati krivično delo trgovine ljudima jer je teško dokazivo. Mali broj postupaka – ako ih uopšte ima – se odnosi na slučajeve radne eksploatacije. Kvalitet krivičnog gonjenja je problematičan, pa je i kaznena politika prema počiniocima ovog dela blaga. Često se dešava da se krivično delo trgovine ljudima prekvalifikuje u druga krivična dela za koja je zaprečena niža kazna, kao što je posredovanje u prostituciji ili nedozvoljeni brak sa maloletnim osobama. U svim državama se žrtve suočavaju sa sekundarnom viktimizacijom tokom sudskog postupka, a njihov iskaz je i dalje ključni dokaz u postupku. Kako bi se unapredio položaj i zaštita žrtava, neophodno je da se zakoni doslednije sprovode u praksi, jer iskustva i analize pokazuju da određene loše prakse najčešće nisu posledica loših ili nepostojećih zakonskih rešenja, već njihovog neprimenjivanja.

Akcent druge sesije, koju je moderirala Helga Konrad, je bio na pristupu kompenzaciji za žrtve trgovine ljudima.

Zaključeno je da, iako zakon u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji daje mogućnost da se o kompenzaciji odlučuje u okviru krivičnog postupka, to se retko događa u praksi. Osim činjenice da krivični sudovi ne žele da odlučuju o imovinskopravnom zahtevu žrtve, kao glavne prepreke za ostvarivanje ovog prava navodi se i to da je parnični postupak na koji se žrtve najčešće upućuju predugo traje, preskup je, a žrtve trgovine ljudima nemaju pravo na besplatnu pravnu pomoć ili neke druge olakšice. Osim toga, i same žrtve nisu informisane da imaju pravo da traže kompenzaciju, a postavlja se pitanje i koja instanca je zadužena da o ovom pravu i postupku za njegovo ostvarivanje obavesti žrtvu. Zatim, tu je pitanje izvršenja eventualne pozitivne

presude, jer u praksi dosuđena kompenzacija ne garantuje da će je žrtva stvarno i dobiti. U tom smislu, neophodno je obučiti sudije i tužioce da primenjuju sve postojeće zakonske mogućnosti koje će olakšati žrtvama da dođu do kompenzacije bez dodatnih troškova i bez dodatne traumatizacije, osigurati da žrtve trgovine ljudima imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, uključujući i zastupanje u parničnom postupku kad je potrebno u cilju ostvarivanja prava na kompenzaciju, uložiti dodatne napore u oblasti oduzimanja od osuđenih trgovaca imovine koju su stekli vršenjem krivičnog dela i informisati same žrtve, od prvog kontakta sa državnim organima, o pravima koja imaju, uključujući i pravo na kompenzaciju, i kako ta prava mogu da ostvare.

Pošto je na početku rada na poboljšanju pristupa kompenzaciji za žrtve trgovine ljudima u sve četiri države zaključeno da je fond za kompenzaciju najsigurniji i najpravedniji način za ostvarivanje ovog prava, a na osnovu iskustava i prakse u državama EU, izrađene su i studije izvodljivosti fonda za kompenzaciju u BiH, Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji, pre svega u smislu finansijske izvodljivosti, tj. troškova fonda i mogućih izvora njegovog finansiranja. Studije su takođe predstavljene na ovoj sesiji.

Poslednja sesija bila je posvećena praćenju rezultata i efekata sprovođenja nacionalnih politika za suzbijanje trgovine ljudima u regionu. U cilju što objektivnijeg ocenjivanja kako zakonskih i policy okvira, tako i prakse, tj. ispunjenosti međunarodnih standarda u praksi, u saradnji sa britanskim ekspertom Majkom Dotridžom, prethodnih godina razvijena je posebna metodologija za praćenje, na osnovu koje su prikupljeni

podaci i napisani izveštaji za svaku državu. Autori izveštaja su diskutovali o glavnim problemima uočenim u praksi kada se radi o zaštiti žrtava trgovine ljudima, pre svega u oblasti identifikacije, zaštiti privatnosti, bezbednosti i dostupnosti i kvaliteta programa i usluga pomoći koje treba da doprinesu oporavku i reintegraciji žrtava, ali i o problemima tokom samog procesa prikupljanja podataka s obzirom na činjenicu da u sve četiri države ne postoje podaci koji omogućavaju ocenjivanje. Posebno su nedostupni podaci koji se odnose na pomoć i zaštitu deci žrtvama, što nadležni argumentuju potrebom da se zaštiti privatnost deteta.

Kao propratni događaj konferencije, predstavljen je šesti broj časopisa Anti Trafficking Review koji razmatra problem trgovine ljudima u jednom širem kontekstu, uključujući i rodnu analizu, migracije i rad, sve vreme insistirajući na pravima žrtava. Pokrećući ovaj časopis, Globalna alijansa protiv trgovine ženama (GAATW) je otvorila prostor za dijalog između akademske zajednice i ljudi koji se bave ovim problemom u praksi, sa ciljem razmene ideja i saznanja. Svaki broj ovog časopisa osvetljava nove ili zanemarene teme u oblasti trgovine ljudima, a na konferenciji je predstavljen tematski broj koji je posvećen krivičnom gonjenju trgovine ljudima koje se najčešće posmatra kao jedan od ključnih elemenata efikasne borbe protiv ovog problema. S druge strane, broj slučajeva koji dođu pred sud je vrlo mali, posebno u odnosu na opšte prihvaćene procene veličine ovog problema. Poslednji broj časopisa Anti Trafficking Review analizira krivično gonjenje trgovine ljudima u različitim delovima sveta i iz različitih perspektiva, a tematski članci se bave situacijom u Rusiji, SAD, na Balkanu i u Zapadnoj Evropi.

POLOŽAJ ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA U SUDSKOM POSTUPKU - Analiza pravosudne prakse za 2015. godinu

ASTRA, u okviru svojih aktivnosti na unapređivanju položaja žrtava trgovine ljudima, već pet godina kontinuirano prati položaj žrtava trgovine ljudima u sudskom postupku kroz godišnje analize pravosudne prakse u Srbiji. Nastavak monitoringa i analize pravosudne prakse u 2015. godini, kroz praćenje sudskih postupaka i analizu sudskih presuda, predstavlja nastavak dosadašnjih nastojanja da se unapredi položaj žrtava trgovine ljudima u postupcima pred sudom. Praćenja stanja u praksi sa posebnim fokusom na položaj žrtava u sudskom postupku nema za cilj samo sagledavanje problema, već je osnov za dalje aktivnosti kako bi se postojeći nedostaci ispravili i uočile ključne oblasti koje zahtevaju unapređivanje postojećih zakonskih rešenja ili aktivnosti usmerene ka doslednijoj implementaciji postojećih normi.

Analiza pravosudne prakse u 2015. godini ukazuje, između ostalog, i na sledeće:

- Prosečna dužina trajanja prvostepenih postupaka - analizirana u odnosu na vremenski period od podizanja optužnice do donošenja prvostepene presude - iznosi 2 godine i 4 meseca (najduži postupak je trajao 5 godina, a najkraći 2 meseca). Uočava se da je prosečno trajanje postupka za skoro 6 meseci duže nego prethodne godine, te da je poboljšanje efikasnosti u pogledu trajanja postupaka uočeno tokom 2014. godine ovoga puta izostalo - tokom 2015. godine samo 26% postupaka trajalo je do godinu dana dok je ovaj procenat za 2014. godinu iznosio čak 60%.
- U 2015. godini je primećen visok procenat oslobađajućih presuda (52%). Naime, osuđujuća presuda je doneta u 48% slučajeva, što je manje u odnosu na podatke iz analiza za prethodne godine (tokom 2014. godine osuđujuća presuda je doneta u 59% slučajeva, tokom 2013. godine u čak 76% slučajeva).
- U pogledu visine izrečenih kazni za krivično delo trgovine ljudima, najvećem broju okrivljenih je izrečena kazna zatvora u trajanju od 3-5 godina (84%), kazna zatvora do 3 godine izrečena je u 5% slučajeva, dok je kazna zatvora preko 5 godina izrečena u 11% slučajeva. Prosečna visina kazne zatvora za ovo krivično delo je 4 godine i 6 meseci, najviša izrečena pojedinačna kazna zatvora je u trajanju od 8 godina, dok je najniža izrečena kazna zatvora u trajanju od 2 godine. Upoređivanje kaznene politike sa podacima analize za prethodne godine dovodi do zaključka da je, iako je prosečna izrečena kazna za

2015. godinu nešto viša nego za 2014. (3,9 godina), procenat izrečenih kazni zatvora preko 5 godina u stalnom opadanju (2013 - 27%, 2014 - 14%, 2015 - 11%), dok se procenat kazni u rasponu od 3-5 godina povećava.

- Većina žrtava je istakla imovinsko-pravni zahtev (6 oštećenih nije) u krivičnom postupku, ali u svim slučajevima sud ih je uputio na parnični postupak, najčešće bez posebnog obrazloženja ili u pojedinim slučajevima sa obrazloženjem da ne raspolaže dokazima koji bi pružili pouzdan osnov ni za delimično presuđenje u krivičnom postupku.

Dosadašnji rezultati ukazuju da je sveobuhvatan pristup zaštiti interesa i prava žrtava u sudskom postupku nemoguće postići bez poštovanja međunarodnih standarda u ovoj oblasti, dosledne primene postojećih zakonskih odredbi i angažovanja svih učesnika u postupku. Uprkos ostvarenim pomacima na zakonodavnom i institucionalnom nivou, unapređivanju saradnje nadležnih organa i nevladinih organizacija, kao i sprovedenim edukacijama u ovoj oblasti, sudska praksa i dalje ne ispunjava u potpunosti osnovne standarde zaštite prava u obimu koji garantuju ratifikovani međunarodni dokumenti, posebno u oblasti zaštite privatnosti žrtve, sigurnosti i zaštite žrtve, saslušanja žrtve u sudskom postupku i prava na kompenzaciju. Nepotpuna implementacija postojećih zakonskih rešenja koja bi mogla poboljšati zaštitu prava žrtava u postupku uz nedostatke u postojećem zakonskom okviru u pojedinim aspektima i dalje predstavljaju jedan od osnovnih problema u praksi.

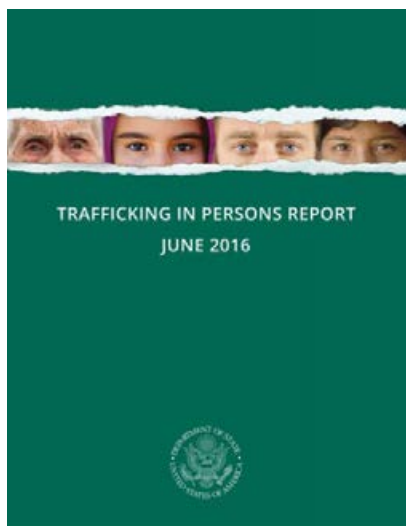
Iako obezbeđivanje efikasnog sistema zaštite žrtava trgovine ljudima i dostupnih mehanizama za ostvarivanje njihovih prava mora biti jedan od prioriteta u postupku, posebno imajući u vidu ozbiljnost posledica koje trpe žrtve krivičnog dela trgovina ljudima, ostvarivanje prava i zaštite žrtava trgovine ljudima u punom obimu i dalje izostaje. Na osnovu iznetih rezultata analize pravosudne prakse za 2015. godinu može se izvesti zaključak da u sudskim postupcima i dalje izostaje pristup koji bi bio orijentisan i na prava žrtve, usled čega se žrtve koje su u položaju oštećenih lica u postupku i dalje tretiraju isključivo kao „izvor“ informacija, odnosno podataka o krivičnom delu. Ovakav pristup ukazuje da uprkos izvesnom napretku i sprovedenim edukacijama i dalje postoji nerazumevanje osetljivog položaja žrtava trgovine ljudima, što zajedno sa blagom kaznenom politikom i nemogućnošću žrtava da ostvare kompenzaciju za učinjene povrede, dovodi u pitanje stepen ostvarivanja prava žrtava.

TIP IZVEŠTAJ O TRGOVINI LJUDIMA AMERIČKOG STEJT DEPARTAMENTA ZA 2016. GODINU

Američki Stejt department objavio je 30. juna ovogodišnji Izveštaj o trgovini ljudima, tzv. TIP Izveštaj. Cilj ovog Izveštaja je da podigne globalnu svest o problemu trgovine ljudima tako što će skrenuti pažnju na različite aspekte ove pojave i ukazati na pojedinačne i zajedničke napore međunarodne zajednice da se problem trgovine ljudima reši. Napori svake države u suzbijanju trgovine ljudima ocenjuju se u odnosu na ispunjenost minimuma standarda za iskorenjivanje trgovine ljudima koji su postavljeni u američkom Zakonu o zaštiti žrtava trgovine ljudima, zatim prema tome da li je data država zemlja porekla žrtava, tranzita i/ili destinacije, kao i kakve resurse i kapacitete ima za suzbijanje trgovine ljudima. Na osnovu ovih kriterijuma, Stejt deparment države svrstava u tri grupe, od kojih prvu čine zemlje koje u potpunosti ispunjavaju minimalne standarde, a u trećoj se nalaze države koje ne ispunjavaju minimalne standarde i ne čine značajne napore u tom pravcu. U nastavku teksta dat je prevod izveštaja koji se odnosi na Republiku Srbiju.

SRBIJA: Grupa 2, lista za posmatranje

Srbija je zemlja porekla, tranzita i destinacije za muškarce, žene i decu žrtve trgovine ljudima u cilju seksualne eksploatacije i prinudnog rada, uključujući i rad u kući i prinudnu prošnju. Žene iz Srbije su izložene trgovini ljudima u cilju seksualne eksploatacije od strane srpskih kriminalnih grupa u susjednim zemljama i u Evropi, posebno u Austiji i Nemačkoj. Državljeni Srbije, posebno muškarci, su izloženi radnoj eksploataciji, u radno intenzivnim sektorima, kao što je građevinarstvo, u evropskim zemljama (uključujući Azerbejdžan, Sloveniju i Rusiju) i u Ujedinjenim Arapskim Emiratomima. Deca iz Srbije, posebno romska deca, su izložena trgovini ljudima u cilju seksualne eksploatacije, prinudnog rada, prinudne prošnje i vršenja krivičnih dela, na teritoriji Srbije. Migranti i izbeglice iz Avganistana, Iraka, Sirije i okolnih zemalja su podložni trgovini ljudima u Srbiji. Optuženi trgovci su navodno uticali na neke predmete

trgovine ljudima kroz podmićivanje žrtve ili sudije.

Vlada Srbije ne ispunjava u potpunosti minimum standarda za eliminaciju trgovine ljudima, ali čini značajne napore u tom pravcu. Uprkos ovim merama, Vlada nije pokazala sveobuhvatno povećanje napora za suzbijanje trgovine ljudima u odnosu na prethodni izveštajni period, stoga je stavljena na listu za posmatranje u okviru Grupe 2. Iako je Vlada Srbije osnovala novu kancelariju, u okviru policije, kako bi koordinirala i organizovala svoje napore u borbi protiv trgovine ljudima, nije obezbedila kadrove niti sredstva za ovo novo telo, te su

postojeće strukture za koordinaciju manjkale resursima, nisu bile angažovane puno radno vreme, i/ili su bile nefunkcionalane. Identifikacija žrtava je znatno smanjena. Posmatrači su naveli da je ovo delimično zbog toga što je borba protiv trgovine ljudima postala niži prioritet dok se Vlada bavila problemom povećanih iregularnih migracija kroz zemlju u 2015. godini, kontinuiranog nedostatka saradnje Vlade i nevladinih organizacija po pitanju identifikacije, kao i smanjenje upućivanja od strane granične policije koja je istovremeno bila zadužena i da se bavi problemom krijumčarenja i prilivom migranata i izbjeglica. Staranje o žrtvama trgovine ljudima je takođe trpelo i zbog nedostatka koordinacije države sa NVO koje pružaju usluge, kao i zbog toga nedostatka specijalizovanih programa, senzibiliteta i obučenog osoblja za rad sa žrtvama trgovine ljudima u državnim centarima za socijalni rad. Broj istraga, suđenja i presuda je smanjen, a država žrtvama nije obezbedila dovoljnu zaštitu tokom krivičnih postupaka, zbog čega su one bile izložene zastrašivanju i sekundarnoj traumatizaciji.

PREPORUKE ZA SRBIJU

Kreirati i podeliti akterima koji prvi dolaze u kontakt sa žrtvama standardne operativne procedure za proaktivnu identifikaciju žrtava i upućivanje na službe zaštite; povećati napore da se identifikuju žrtve, uključujući i žrtve među migrantima, izbeglicama, tražiocima azila i decom bez pratnje koja prose; poboljšati istrage i krivično gonjenje sa

osuđujućim presudama i kaznama za trgovce koje su takve da odvrćaju od vršenja dela; obučiti istražitelje, tužioce i sudije o pristupu slučajevima trgovine ljudima koji u centru ima žrtvu; obezbediti žrtvama da prilikom svedočenja u sudu imaju pun obim zaštite koji će umanjiti zastrašivanje i re-traumatizaciju; uneti u zakon oderdbu o nekažnjavanju žrtava za dela koja su počinile kao direktnu posledicu toga što su bile izložene trgovini ljudima; poboljšati saradnju sa NVO kako bi se osigurao da žrtve imaju pristup i prime usluge neophodne u procesu reintegracije; poboljšati obuku državnih službenika o pomoći i upućivanju žrtava; opredeliti odgovarajuće kadrove i resurse za novu Kancelariju za koordinaciju borbe protiv trgovine ljudima i postojeće koordinacione strukture kako bi se osigurala efikasnost; usvojiti nacionalnu strategiju za borbu protiv trgovine ljudima i akcioni plan i uključiti NVO u njihovom sprovođenju; i postaviti nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima kao nezavisan ogran sa punim radnim vremenom.

KRIVIČNO GONJENJE

Država je pokazala smanjene napore u policijskom radu na suzbijanju trgovine ljudima. Član 388 Krivičnog zakonika Srbije zabranjuje sve oblike trgovine ljudima, propisujući kaznu od 3 do 15 godina zatvora. Ova kazna je dovoljno stroga i srazmerna kaznama koje su propisane za druga teška krivična dela, kao što je silovanje. Tokom 2015. godine država je istražila 10 slučajeva komercijalne seksualne eksploatacije i jedan slučaj prinudnog rada, što je smanjenje u odnosu na 20 slučajeva komercijalne seksualne eksploatacije i 35 slučajeva prinudnog rada u 2014. godini. U 2015. godini započeto je krivično gonjenje 18 optuženih prema članu 388, što je smanjenje u odnosu na 25 optuženih u 2014. Sudovi su osudili 20 trgovaca 2015. što je smanjenje u poređenju sa 26 osuđenih u 2014. Presude su se kretale između 1,5 i 5,5 godina zatvora. Država nije vodila odvojeno podatke o osuđujućim presudama za trgovinu ljudima u cilju seksualne i radne eksploatacije. Posmatrači su izvestili da se zakoni protiv trgovine ljudima ne primenjuju adekvatno, dok tužioci često odlučuju da trgovinu ljudima gone kao neka druga krivična dela koja povlače manje kazne, ali su lakša za procesuiranje. Svaka policijska uprava u Srbiji je, pored specijalizovanih jedinica za borbu protiv trgovine ljudima u okviru službe za borbu protiv organizovanog kriminala i granične policije, imala i jedinicu za borbu protiv trgovine ljudima; međutim, u periodu koji obuhvata izveštaj, ove jedinice su se uglavnom fokusirale na borbu protiv krijumčarenja i odgovor na priliv migranata i izbeglica. Sedamnaest policijskih uprava, takođe, ima multidisciplinarnе timove za borbu protiv trgovine ljudima koji uključuju tužioce, socijalne radnike i zdravstvene radnike; prema svedočenju nevladinih organizacija, samo četiri su bila aktivna tokom 2015. godine. Država je organizovala obuku za svoje konzularno osoblje i, u koordinaciji sa NVO i međunarodnim organizacijama,

za policijske i granične službenike na temu prepoznavanja i istrage u slučajevima trgovine ljudima. Država nije prijavila nijednu istragu, suđenje ili osuđujuću presudu gde se kao saučesnik u trgovini ljudima pojavljuje neki državni službenik.

ZAŠTITA

Vlada je pokazala smanjene napore u identifikaciji žrtava i nastavila da pruža neadekvatne usluge zaštite. Državni organi su identifikovali 36 žrtava trgovine ljudima u 2015. godini, što je značajno smanjenje u odnosu na 119 žrtava koje su identifikovane u 2014. i 76 identifikovanih u 2013. godini. Većina žrtava su maloletnici eksploatisani u Srbiji. Dvadeset jedna žrtva je bila izložena seksualnoj eksploataciji, 3 prinudnom radu, 10 prinudnoj prošnji i 2 prisili na izvršnje krivičnih dela. Državni Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima (Centar) je i dalje zadužen za identifikaciju i pomoć žrtvama. Tokom izveštajnog perioda, Centar i jedna međunarodna organizacija su obučili 445 službenika koji prvi dolaze u kontakt sa žrtvama, uključujući policiju, centre za socijalni rad i prosvetne radnike, za identifikaciju žrtava trgovine ljudima; međutim, posmatrači navode da nije bilo pisanih procedura za identifikaciju žrtava. Državni zvaničnici koji su intervjuisani migrante i izbeglice po dolasku u Srbiju nisu izvršavali provere za utvrđivanje da li je osoba potencijalna žrtva trgovine ljudima. U 2015. godini, policija, nevladine organizacije i socijalni radnici su uputili 106 mogućih žrtava trgovine ljudima u državni Centar, u poređenju sa 351 upućivanjem u 2014. godini; upućivanje od stane policije i granične policije je smanjen sa 289 u 2014. godini na 38 u 2015. U prethodnom izveštajnom periodu, Centar je naveo da je potrebno ažuriranje smernica za upućivanje. U 2015. godini, Vlada je budžetirala 19,718,146 srpskih dinara (\$ 177,000) za rad Centra. Centar ima dve jedinice, Službu za zaštitu i Centar za urgentno zbrinjavanje, međutim, Centar za urgentno zbrinjavanje, osmišljen da pruži sigurno sklonište i usluge, već treću godinu za redom nije funkcionalan. Državni centri za socijalni rad su pružali socijalne usluge, ali često su im nedostajali specijalizovani programi, senzibilitet, i obučeno osoblje za rad sa žrtvama trgovine ljudima, uključujući i Centrovu Službu za zaštitu, koja nije imala posebne procedure o zbrinjavanju dece žrtva trgovine ljudima. Država je obezbedila besplatnu medicinsku pomoć žrtvama u državnim klinikama. Država nije imala procedure koje definišu saradnju između Centra i nevladinih organizacija u pružanju usluga žrtvama i nije prijavila koliko žrtava je upućeno nevladinim organizacijama radi zaštite. Posmatrači ističu da je trebalo da žrtve budu upućivane na nevladine organizacije u mnogo većem broju, pošto centri za socijalni rad nisu imali specijalizovane programe i obučeno osoblje za rad sa žrtvama trgovine ljudima. Jedna NVO vodi jedino sklonište namenjeno isključivo ženama i deci žrtvama trgovine ljudima; pored toga nevladine organizacije su pružale

medicinsku, pravnu, psihološku pomoć, edukacije i druge usluge reintegracije. Nevladine organizacije su se oslanjale na strane izvore finansiranja za pomoć žrtvama. Muškarci žrtve nisu imali pristup skloništu namenjenom za žrtve trgovine ljudima, već je NVO iznajmljivala smeštaj po potrebi, a muškarci žrtve su mogli da pristupe svim ostalim uslugama za oporavak koje se nude i žrtvama ženskog pola. Specijalizovana skloništa za decu žrtve trgovine ljudima nisu postojala; deca žrtve su vraćana svojim porodicama ili im je smeštaj obezbeđivan u hraniteljskim porodicama ili u jednom od dva centra za nezbrinutu decu. Državni centri za socijalni rad nisu bili sposobni da sklone decu iz njihovih porodica, čak i kada su postojali dokazi da je porodica eksploatisala dete. Žrtve su u bile u obavezi da saraduju sa istražnim organima i da svedoče u krivičnom postupku; nevladine organizacije prijavljuju da je nekim žrtvama prećeno krivičnim gonjenjem zbog nesaradnje. Eksperti su prijavili da prava žrtava nisu bila adekvatno zaštićena tokom dugih sudskih procesa i da su žrtve često morale da se pojavljuju pred njihovim trgovcima; trgovci su često pretili i zastrašivali žrtve. Državni Centar je razvio preporuke za tužioce za rad sa žrtvama; nejasno je u kojoj meri su preporuke bile distribuirane i korišćene tokom izveštajnog perioda. Sudije su pokazivale ograničeno razumevanje složenosti slučajeva trgovine ljudima. Zakon u Srbiji omogućava žrtvama da kroz krivični ili parnični postupak potražuju kompenzaciju od trgovca, ali sudije ohrabruju žrtve da pravo na kompenzaciju ostvare isključivo kroz parnični postupak, koji je dug, skup i podrazumeva da žrtva mora mnogo puta da se suoči sa nasilnikom. Do sada je samo jedna dobila kompenzaciju. Strane žrtve su imale pravo na dozvole boravka koje se mogu obnavljati u periodu od godinu dana. Zakonodavstvo Srbije ne sadrži odredbu o nekažnjavanju i negonjenju žrtava koje su počinile krivična dela kao direktnu posledicu toga što su bile izložene trgovini ljudima; međutim, tokom godine, u partnerstvu sa OEBS-om, radna grupa sačinjena od sudija, tužioca, policijskih službenika i predstavnika Centra i civilnog društva je izradila priručnik za tužioce i sudije o nekažnjavanju žrtava trgovine ljudima. Jedna žrtva

trgovine ljudima u cilju seksualne eksploatacije koju je trgovac primorao da prizna ubistvo je počela da služi kaznu od 18 godina zatvora 2014. godine; tokom izveštajnog perioda Ustavni sud je odbio njenu žalbu i jedna NVO je podnela predsedniku države peticiju sa zahtevom za pomilovanje.

PREVENCIJA

Država je sprovedla neke preventivne aktivnosti. Strategija za borbu protiv trgovine ljudima, kao ni akcioni plan za period 2014-2020. nisu usvojeni, iako je završna javna rasprava o strategiji i planu odžana 2013. godine. Tokom izveštajnog perioda, Vlada je osnovala Kancelariju za koordinaciju borbe protiv trgovine ljudima u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, ali tek treba da joj obezbedi kadrove, resurse ili mandat. Nacionalni koordinator je nastavio da predvodi anti-trafiking aktivnosti, uprkos nedostatku resursa i podrške Vlade – koordinator je u isto vreme načelnik za migracije u graničnoj policiji i ne deluje kao nezavisni organ. Država je osnovala Savet za borbu protiv trgovine ljudima 2005. kao savetodavno telo, za koje su posmatrači zabeležili da postoji samo na papiru i da se nije sastalo u 2015. Država je vodila liniju za prikupljanje dojava u vezi sa trgovinom ljudima, objavljivala vesti o svojim aktivnostima na suzbijanju trgovine ljudima na svom vebsajtu i pružala informacije o trgovini ljudima preko socijalnih mreža. Policija je sprovodila zakone protiv kupovine komercijalnih seksualnih usluga i kažnjavala klijente identifikovane tokom racija na komercijalne seksualne objekte. Država je licencirala i regulisala rad privatnih agencija za zapošljavanje; međutim, u praksi, turističke agencije su, takođe, posredovale u zapošljavanju u velikoj meri mimo propisa. Država nije istraživala lažne i ponude za poslove koje mogu dovesti do eksploatacije, na koje su im ukazale nevladine organizacije. Država nije načinila napore da smanji potražnju za prinudnim radom. Pripadnici Vojske Srbije su učestvovala na obukama na temu suzbijanja trgovine ljudima pre nego što su slati u međunarodne mirovne misije. Obezbeđena je i obuka za zaposlene u diplomatskim misijama.

IMPRESUM

Priredila: Katarina Ivanović

ASTRA - Akcija protiv trgovine ljudima, Beograd, Republika Srbija

Tel: +381 11 785 0001

Fax: +381 11 785 0010

ASTRA SOS telefon: +381 11 785 0000

Evropski broj za nestalu decu Srbije: 116 000

E-mail: astra@astra.rs

Web: www.astra.rs